

Bezoek
adres Bezuidenhoutseweg 27-29
2594 AC THE HAGUEPost
adres P.O. Box 11729
2502 AS THE HAGUE
The Netherlandstelefoon +31 70 3478871
e-mail info@nogepa.nl
website www.nogepa.nlK.v.K. 27095808
BTW NL 44.65.295.B01Ministerie van Economische Zaken
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Referentie	Contactpersoon	Direct Tel. Nr.	E-mail	Den Haag,
	P. Dales	070-3047409	Pim.dales@nogepa.nl	10 maart 2017

Betreft: Zienswijze NOGEPA inzake **Wijziging Mijnbouwregeling**

Excellentie,

De Nederlandse Olie en Gas Exploratie en Productie Associatie (NOGEPA) verwelkomt de mogelijkheid een schriftelijke zienswijze in te dienen inzake bovengenoemde wijziging van de Mijnbouwregeling (nadere regels voor boorgaten en lozingen op zee). NOGEPA behartigt de gemeenschappelijke belangen van bedrijven die een vergunning hebben voor de exploratie, ontwikkeling en productie van koolwaterstoffen (olie en gas) op land en offshore in Nederland.

NOGEPA heeft kennisgenomen van de wijziging van de Mijnbouwregeling en maakt graag gebruik van de mogelijkheid een zienswijze in deze in te dienen. NOGEPA verzoekt u om bij vaststelling van de definitieve regeling rekening te houden met het navolgende.

Artikel I, onder A

Het is ons niet duidelijk of dit artikel ook ziet op reprocessed seismische gegevens. Wij verzoeken hieromtrent een verduidelijking.

Artikel I, onderdeel H**Algemeen**

SodM heeft in februari 2016 het rapport 'Resultaten inventarisatie fracking: de toepassing van fracking, de mogelijke consequenties en de beoordeling daarvan' aan de Minister van Economische Zaken aangeboden.¹ In het rapport concludeert SodM dat er geen nadelige gevolgen zijn geweest voor mens en milieu en dat de toepassing van fracking ten behoeve van conventionele gaswinning op een verantwoorde manier kan plaatsen. Bovendien meldt SodM dat het wettelijke regime, het toezicht daarop, en de gehanteerde beheersmaatregelen volgens de huidige inzichten solide en voldoende worden geacht.

De Minister van Economische Zaken heeft, na discussies in de Tweede Kamer, over het onderwerp fracken in een brief aan de Tweede Kamer (32849, nr. 41, d.d. 23 november 2015) het bovenstaande oordeel van SodM bevestigd. Desalniettemin heeft de Minister in deze brief aangekondigd dat vanwege 'zorgen in de samenleving' de Mijnbouwwet

¹ Staatstoezicht op de Mijnen, 'Resultaten inventarisatie fracking', zie: www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/02/01/resultaten-inventarisatie-fracking, bezocht op 2 maart 2017.

zal worden gewijzigd ('door fracken en de daarbij horende risicoanalyse expliciet onderdeel te maken van het winningsplan') zodat 'er vanuit het oogpunt van transparantie, een procedure komt waarin het voor een ieder helder is hoe de risico's in kaart zijn gebracht en beoordeeld'. Deze wetswijziging is na goedkeuring van de Staten-Generaal op 1 januari 2017 in werking getreden.

NOGEPa vraagt zich af zich hoe de onderhavige wijziging van de Mijnbouwregelgeving zich verhoudt tot de doorgevoerde wijziging van de Mijnbouwwet en wat de ratio achter de voorgestelde wijziging van de Regeling is. NOGEPa betoogt dat het huidige regulerend kader toereikend is.

Daarnaast valt ons op dat er in de regeling geen duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen onshore en offshore en tussen conventionele en onconventionele gaswinning. Wellicht ziet de voorgestelde regeling toe op onconventionele gaswinning, echter blijkt dat niet uit de bewoordingen van de betreffende bepalingen. Daarnaast is het niet bij elke bepaling duidelijk wat er precies wordt verlangd. Onderstaand zullen wij dit (artikelsgewijs) nader toelichten.

Tot slot willen we opmerken dat de vrees bestaat dat onze administratieve lasten door deze regeling ernstig zullen worden verhoogd, terwijl niet duidelijk is of deze maatregelen gaan bijdragen aan een hogere veiligheid.

Artikelsgewijs

8.2.3a.1 lid 2 sub g

Het is niet geheel duidelijk wat er van de operators wordt verwacht. Graag de bepaling verduidelijken/uitbreiden.

8.2.3a.1 lid 2 sub r

Wat wordt er bedoeld met 'alternatieve mogelijkheden'?

8.2.3a.1 lid 2 sub s 1°

Wat wordt er precies verstaan onder 'hoofdbehandeling' en 'voorbehandeling'? Graag hier ook definities opnemen.

8.2.3a.1 lid 2 sub w

Het is in dit artikel niet duidelijk of hier de handelsnaam of de chemische stofnaam van de verschillende componenten bedoeld wordt.

Thans wordt per stimulatie een lijst met producten aangeleverd en is er een parapluvergunning voor het gebruik van chemicaliën. In samenwerking met SodM is de Chemicals Management Tool (CMT) ontwikkeld, die door operators moet worden ingevuld bij de aanvraag van gebruik van chemicaliën. De CMT is zodanig ingericht dat bij volledig gebruik daarvan, operators voldoen aan relevante bepalingen van Reach. Deze tool wordt door alle operators gebruikt. Indien in het onderhavige artikel bedoeld wordt dat alle gegevens op componentbasis moeten worden aangeleverd, betekent dit een onwerkbaar situatie omdat die informatie – conform REACH – meestal niet beschikbaar is voor operators. De CMT is ontwikkeld met het doel om een oplossing te bieden voor dit probleem.

Wij verzoeken u dan ook te bevestigen dat in het onderhavige artikel met "stoffen" bedoeld wordt de volledige producten (handelsnaam) en dat de toepassing van de CMT de werkwijze blijft waarmee operators informatie moeten verstrekken (conform REACH) over de chemicaliën die worden gebruikt voor stimulatie van putten.

8.2.3a.1 lid 2 sub x

Ten aanzien van de in dit artikel genoemde 'beschrijving van de geochemische reacties die kunnen optreden tussen de vloeistoffen die voor het stimuleren worden gebruikt, de formaties en de vloeistoffen die aanwezig zijn in deze formaties, waaronder een beschrijving van de samenstelling en de effecten van mogelijke reactieproducten', zouden wij graag willen weten wat het gewenste detailniveau van deze beschrijving zou zijn. Het is voor operators goed te doen om een high-level beschrijving te geven van mogelijke reacties, hetgeen in het verleden ook al eerder is opgesteld bijvoorbeeld ten behoeve van de waterinjecties in Schoonebeek. Graag horen of inderdaad een beschrijving met dergelijk detailniveau bedoeld wordt.

8.2.3a1 lid 2 sub z

We zouden graag zien dat ten aanzien van dit lid in de toelichting een verduidelijking wordt opgenomen wat er precies verwacht wordt, bijvoorbeeld welke data aangeleverd dient te worden. Graag ontvangen wij een bevestiging dat deze bepaling doelt op de integriteit van het reservoir.

8.2.3a.1 lid 2 sub aa 1°

Deze gegevens zijn af te leiden uit kernen en logs die worden geanalyseerd. Dat betekent dat het niet meer mogelijk wordt om een put direct na boring te stimuleren. Wij zouden dan ook graag zien dat er onderscheid gemaakt wordt tussen het stimuleren van een put direct na de boring of tijdens de productiefase. Wij verwijzen hierbij tevens naar onze opmerkingen onder het kopje 'Toelichting' hieronder.

8.2.3a.1 lid 2 sub aa 2°

Wat is de definitie van een 'breuk'? Een oplossing zou bijvoorbeeld zijn het aangeven van een 'verzet'. Afhankelijk van de diepte en de frequentie van de seismiek zijn alleen breuken met een verzet van meer dan 20 meter mogelijk zichtbaar.

8.2.3a.1 lid 2 sub bb

Graag zouden wij verduidelijking zien van deze bepaling aangezien seismische activiteit slechts op land meetbaar is. Is het misschien de bedoeling dat deze bepaling alleen van toepassing is op land?

Artikel I, onderdeel O

De wijziging van artikel 9.2.6 lid 2 Mbr lijkt niet te kloppen. De voorgestelde wijzigingen zien op onderdelen die – althans in de versie van de Mbr die op wetten.overheid.nl staat – zijn vervallen. De voorgestelde wijzigingen van art. 9.2.6 lid 2 Mbr zullen daarom moeten worden aangevuld, zodat hierin de gehele tekst van de verschillende onderdelen staat.

In lid 4, onderdeel a staat "zoutwater test". Dit moet "zoutwatertest" zijn.

Artikel I, onderdeel P

Het is, uit de toelichting, niet duidelijk hoe aangetoond kan worden dat *geen* minder schadelijke vervangende middelen beschikbaar zijn. Wij zien e.e.a. graag verduidelijkt in de toelichting.

Artikel I, onderdeel R

De verwijzingen in artikel 10.1 naar NEN 3650-4:2012 en NEN3650-5:2012 zijn naar onze mening niet juist en deze zouden verwijderd moeten worden. Deze standaarden zien namelijk op pijpleiding materialen die in de praktijk niet gebruikt worden in de E&P industrie.

Artikel I, onderdeel S

Ten aanzien van flexibele pijpleidingen zou naar onze mening gerefereerd moeten worden naar API standaarden omdat er geen geschikte nationale standaarden beschikbaar zijn. Indien een algemene referentie naar API standaarden onvoldoende is dan zou ons inziens verwezen kunnen worden naar:

- API 15S second edition March 2016, Spoolable reinforced plastic line pipe
- API 17B fifth edition May 2014, Recommended practice for flexible pipe
- API 17J fourth edition January 2014, Specification for unbounded flexible pipe, incl. errata of September 2016

Artikel I, onderdeel T

Artikel 10.3 Mbr sluit niet aan bij de relevante standaard NEN 3656:2015. Er zou sprake moeten zijn van een op risico gebaseerde gedifferentieerde onderzoek frequentie. Bovendien is het gebruik van de term 'voortdurend' ongewenst, omdat dat permanente controle impliceert. Tevens is een ontheffingsmogelijkheid gewenst voor gevallen waarin onderzoek naar de eigenschappen van een pijpleiding niet mogelijk, niet nodig of zeer kostbaar is.

Tot slot is een overgangsregeling voor bestaande pijpleidingen gewenst.

Diverse artikelen

Naar aanleiding van de wijzigingen ten aanzien van ETRS89 bestaat nog steeds onduidelijkheid over de te gebruiken methode voor omrekening van coördinaten (van ED50 en RD) naar geografische posities (geprojecteerd volgens

ETRS89) van geografische posities naar ETRS89. Graag zouden wij duidelijke instructies zien voor het omrekenen van geografische posities naar ETRS89.

Toelichting

NOGEPA adviseert in hoofdstuk I, par. 2, 1^e alinea, van de Toelichting aan te geven dat onder stimuleren met zuren wordt verstaan het onder overdruk blootstellen van het reservoir aan zuren (zijnde een 'acid frack'), zodat duidelijker is welk soort zuurbehandelingen onder de term 'stimuleren' vallen en welke niet. Enkel het onder overdruk blootstellen van het reservoir aan zuren heeft een vergelijkbaar effect als het ook genoemde hydrofractureren.

Tot slot

Vanuit NOGEPA zijn wij gaarne bereid tot een nadere toelichting op bovenstaande zienswijze, daar veel waarde wordt gehecht aan het op constructieve wijze in dialoog blijven met de overheid en andere stakeholders.

Tot slot wordt het zeer op prijs gesteld wanneer NOGEPA ten aanzien van de verdere gang van zaken op de hoogte wordt gehouden.

Met vriendelijke groet,

i/o

J.P.M. Peters

Secretaris-Generaal NOGEPA